

KESKKONNAMINISTEERIUM

Loomade välitingimustes pidamise keskkonnariski vähendamise ja keskkonnaohu vältimise nõuded

Ann Riisenberg

Keskkonnaministeerium / nõunik

Tartu

15.10.2020

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Veeseadus

§ 171. Põllumajandusloomade pidamine välitingimustes

(1) Põllumajandusloomade pidamisel välitingimustes **tuleb vältida pinna- ja põhjavee saastumist.**

(2) Põllumajandusloomade pidamisel välitingimustes lähtuva keskkonnariski vähendamise ja keskkonnaohu vältimise **nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega. (Keskkonnaministri määrus nr 46, 01.10.2019)**

Kohaldamisala

- Põllumajandusloomade välitingimustes pidamise nõudeid peavad täitma kõik loomapidajad, kes peavad **alal rohkem kui 5 loomühikut loomi.**

Maaeluministri 30.09.2019 määrus nr 73

Nr	Looma liik, vanuse- või toodangurühm	Loomühikuteks arvutamise koefitsient	Loomi 5 lü- s
1	Piimalehm	1	5
2	Üle 24 kuu vanune ammlehm ja lihaveis	0,6	8
3	Kuni kuue kuu vanune lehmvasikas	0,14	36
4	Kuni kuue kuu vanune pullvasikas	0,11	45
5	Lehmmullikas alates kuue kuu vanusest kuni poegimiseni	0,49	10
6	Pullmullikas alates kuue kuu vanusest kuni realiseerimiseni	0,34	15
7	Lammas koos kuni üheaastase tallega, muu lammas	0,21	24
8	Hobune koos kuni kuuekuuse varsaga, muu hobune	0,37	14

Välipidamine, välipidamisala

- Loomade välitingimustes pidamine on **loomade karjatamine vegetatsiooniperioodil** ja **loomade pidamine välipidamisalal**.
- **Loomade välipidamisala** on ala, kus loomad viibivad väljaspool loomapidamishoonet ning mille eesmärk ei ole loomade karjatamine vegetatsiooniperioodil.

Loomade karjatamise nõuded

Loomade karjatamise nõuded **vegetatsiooniperioodil**:

- Loomade karjatamisel peab **söötmis- ja jootmiskoht** paiknema tasasel maal, vähemalt **20 meetri kaugusel** karstilehtrist, väljaspool veekogu veekaitsevööndit ja kaevu sanitaarkaitse- või hooldusala.

Välipidamisala nõuded

- Loomade pidamine välipidamisalal **ei tohi põhjustada keskkonnoahtu ega pinna- ja põhjavee saastumist virtsa ja sõnnikuga.**

Ajutine söötmiss- ja jootmiskoht

- **Ajutine söötmiss- ja jootmiskoht** on loomade söötmiss- ja jootmisala, mis ei paikne kahel järjestikusel aastal samas kohas.
- ... ei tohi rajada:
  - maaparandussüsteemi drenaažitoru kohale,
  - kaitsmata põhjaveega, liigniiskele ega üleujutatavale alale.
- .... paiknemine:
  - tasasel maal,
  - 50 meetri kaugusel pinnaveekogust, kaevust ja karstilehtrist.

Ajutine söötmis- ja jootmiskoht

- Ajutisele söötmis- ja jootmiskohale lisada **piisavalt allapanu**.
- Piisavaks allapanuks saab pidada olukorda, kus välipidamisala söötmis- ja jootmiskoht on puhas ja kuiv.
- Eemaldada sealt sõnnikut vähemalt korra aastas.
- Pärast loomade välispidamisalal pidamise lõpetamist tuleb ajutise söötmis- ja jootmiskoha alune **pinnas haljastada** vegetatsiooniperioodi alguses.

Alaline söötmis- ja jootmiskoht

- **Alaline söötmis- ja jootmiskoht** on loomade söötmis- ja jootmisala, mis paikneb ühes ja samas kohas vähemalt kahel järjestikusel aastal.
- **Kaitsmata põhjaveega alal** olev söötmis- ja jootmiskoht **peab vastama alalise söötmis- ja jootmiskoha nõuetele.**
- Alaline söötmis- ja jootmiskoht peab olema **lekkekindel.**

Alaline söötmis- ja jootmiskoht

- Ehitamisel peab kasutama materjale, mis tagavad lekkekindluse söötmis- ja jootmiskoha ekspluatatsiooniaja vältel.
- Selleks, et vältida toitainete leostumist põhjavette ja pinnaveega ärakannet, tuleb alalisel söötmis- ja jootmiskohale **lisada piisavalt allapanu ja eemaldada sealt sõnnikut vähemalt korra aastas.**
- Piisavaks allapanuks saab pidada olukorda, kus välipidamisala söötmis- ja jootmiskoht on puhas ja kuiv.

Alaline söötmis- ja jootmiskoht

Asukoha tingimused:

1) seda ei tohi rajada:

- veekaitsevööndisse,
- maaparandussüsteemi drenaažitoru kohale,
- liigniiskele ega üleujutatavale alale;

2) see peab paiknema:

- tasasel maal,
- vähemalt 50 meetri kaugusel pinnaveekogust, kaevust ja karstilehtrist.

Rakendussätted

- Alaline söötmis- ja jootmiskoht peab olema lekkekindel.
- Jõustub 2023. aasta 1.oktoobril.

Määruse mõju

- Loomapidajad, kelle loomi söödetakse ja joodetakse alalisel söötmis- ja jootmiskohal.
- Lekkekindla koha ehitusel võib kasutada erinevaid lahendusi. Betoonist ala ehituslik maksumus ca 70 €/m².
- Rajamiseks või loomapidaja taotleda põllumajandusettevõtete tulemuslikkuse parandamise investeeringutoetust.

Määruse mõju, loomade arv*

- Lihaveiste arv 85 000
- Ammlehmade arv 32 000
- Lammaste arv 70 000
- Kitsede arv 4500

* PRIA loomade register 1.08.2020

**Info kaardirakenduste
kohta:**

Maa-ameti geoportaal

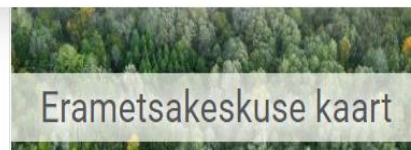
- Mahealad +
- Merealad +
- Metsamuutused +
- Mullastiku kaart +
- Mürakaart +
- Ohtlikud ettevõtted, vesivarustus +
- Planeeringud +
- Pärandkultuur +
- Riigimaa kasutus +
- Riigimaade oksjonid +
- Ristipuud +
- RMK metsatööde kaart
- Soojussaared +
- Üleujutusohuga alad +
- Korduma kippuvad küsimused +

Ehitusgeoloogia

[info »](#)

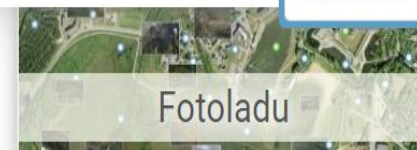
Versioon: X-GIS 2

Erametsakeskuse kaart

[info »](#)

Versioon: HTML5

Fotoladu

[info »](#)

Geodeetilised punktid

[info »](#)

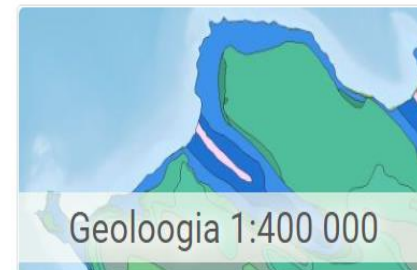
Versioon: X-GIS 2

Geoloogia 1:50 000

[info »](#)

Versioon: X-GIS 2

Geoloogia 1:400 000

[info »](#)

Versioon: X-GIS 2

Kalded ja nitraaditundlikud alad

[info »](#)

Versioon: HTML5

Karuputke levialad

[info »](#)

Versioon: X-GIS 2

Kitsendused

[info »](#)

Versioon: Flash

Põhjavee kaitstuse kaart

- [Põhjavee kaitstuse kaart](#) iseloomustab maapinnalt esimese aluspõhjalise veekompleksi põhjavee looduslikku kaitstust ehk reostusohhtlikkust.

Põhjavee kaitstuse kaardil jaotatakse **alad viide kaitstuse klassi**.

Kaitsmata alad on tumeroosad,

nõrgalt kaitstud alad roosad,

keskmiselt kaitstud alad kollased,

suhteliselt kaitstud alad helerohelised ja

kaitstud alad rohelised.

1:400 000 geoloogilised kaardid (põhjavee kaitstus)

MAA-AMET EST ENG

1:400 000 geoloogilised kaardid

Kaardirakenduse teemakihid

- 1:400 000 geoloogilised...
  - Põhjavee kaitstus
    - Maapinnalt 1. alu...
    - Põhjavee ülevool...
    - Veekompleksi isel...
    - Põhjavee kaitstus...
- Katastrikaart
  - Registreeritud KÜ
  - Kuva kaardil
    - Tunnus
  - KÜ moodistuse järqi

Minu kihid

Otsing

Reljeef

50 km
1:1565889

X:6579047.89 Y:611171.00
B:59.334964 L:25.953519
Kõrgusinfo:-

Maa-amet 2019
OÜ Eesti Geoloogiakeskus

X-GIS. Maa-amet. Kõik õigused kaitstud.
Kaartide koostaja OÜ Eesti Geoloogiakeskus
e-post: kaardirakendus@maaamet.ee tel: 6 750 866

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!

Ann Riisenberg

Ann.riisenberg@envir.ee